

**R. P. Honorati Fabri, Societatis Jesu Theologi,
Apologeticus Doctrinæ Moralis Eiusdem Societatis**

Fabri, Honoré

Coloniæ Agrippinæ, MDCLXXII

Caput V. Ad trutinam revocantur loca, quæ circa præceptum amoris Dei
falsata contendit Baronius.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94565](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94565)

loquutus, quos inducere ante denuntiationem secretam, quæ Prælo ut personæ privata sit, non censet de necessitate præcepti. (Sic autem dicere Prælo, ait D. Thom. nempe non præmissa testium inductione) non est dicere Ecclesiæ, sed quando dicitur in publico, quasi in loco iudicis residenti.) Ceterum non advertit Baronius correctionem fraternam duo ante denuntiationem importare, & admonitionem secretam, & testium inductionem; ideoque Amadæus duplici locorum genere usus est; alio, quod admonitionem secretam, alio quod inductionem testium præmittendam non esse de necessitate præcepti, ante denuntiationem privatam, comprobaret.

Ex loco autem, quem depravatam falso jactat Baronius, ex *quæst. 3. de correctione*, non intulit Amadæus, posse omitti monitionem secretam, sed inde fundamentum, cui utraque conclusionis pars inscribitur, verbis supra datis confirmans, ex illo, & aliis locis collectivè sumptis, per legitimam consequentiam deduxit, correctionem fraternam (tam admonitionem secretam, quam inductionem testium includentem) ante denuntiationem privatam non esse de necessitate præcepti. Idque à D. Thoma eodem fundamento de utraque fuisse probatum: & merito, quia Christus Dominus non magis præcepit præmittere admonitionem secretam, quam inductionem testium, sed hi non sunt de necessitate præcepti inducendi ante denuntiationem privatam, ergo neque admonitio secreta. Hic est Amadæi discursus ex pluribus D. Thomæ locis deductus, qui si Baronio displicuit, argumento satisfacere debuisset, non amadæi accusasse fidem.

CAPUT V.

Ad trutinam revocantur loca, quæ circa præceptum amoris Dei falsata contendit Baronius.

Pag. 312. De speciali dilectione Dei mala fide relati Serra, & Bannez.

Pag. 314. Contra idem præceptum speciale charitatis fallax argumentum ex D. Thoma depromptum.

Pag. 315. De contritione intempestiva reprehensio Cagerani.

Pag. 316. Contra præceptum speciale charitatis pessime adnotatus D. Thomas.

Pag. 318. Contra idem præceptum fraude relatus ex Thoma locus.

Pag. 326. In idem præceptum fallax consecutio ex D. Thoma deprompta.

Hic scilicet Baronius syllabum locorum, quæ in toto Opusculo Amadæi Guimenii falsata, truncata, aut in alienum sensum detorta expostulat.

§. I.

DE speciali dilectione Dei, mala fide relatus Serra, & Bannez, dicit Baronius, fol. 312. sed mala hæc fides Baroniana est. Refert Amadæus, *trakt. de charit. prop. 1.* quorundam opinionem asserentem præceptum charitatis non esse speciale, sed generale, cui per aliorum adimplerionem satisficit. Quam Amadæus nullatenus sequitur (ut falso ei im-

ponitur) sed potius exterminandam tenet, & nullam defendere licet, tum quia prorsus falsa, nam charitatis speciale præceptum maximum omnium est, pluribus Evangelii locis commendatum: tum quia Sanctissimus noster Alex. VII. die 22. Septembris anno 1665. propositionem negantem speciale præceptum charitatis, ut minimum ut scandalosam damnavit, & ejus praxim prohibuit. H. spræmittit.

Mitum sane erit legenti Amadæum, quod male de relatus Serra dicatur. Quandoquidem ejus verba mala verba pro vera, & tenenda sententia, non adducuntur, in quibus expressè dicit: (Certum esse præceptum charitatis obligare, ut pluries discuti videtur actum dilectionis Dei, & proximi etiam hominis.) Unde ex incuria forsitan Amanuensis male citatus dicitur: quod inde mihi suadeo, qui licet Baronius, pag. 312. falso affert Amadæum contra præceptum dilectionis Dei testimonia Thomæ Serra, & Bannez allegare; nil tamen de Magistro Serra vindicando curavit. Neque erat, quod videretur dicere.

Quod Bannez frustra tentavit. Nam hic expressè asserit, satisfacere præcepto speciali charitatis, quod semel in anno dignè sumit Eucharistiam. Quæ loci confessione, ex attritione procedente, dignè sumitur; & præcepto tam divino, quam humano secundum omnes satisficit, licet nullis specialis charitatis actus ad communionem præcedat; ergo juxta doctrinam Magistri Bannez, in lege Evangelica, quod post usum rationis, singulis annis nullo adhibito mortali communicaverit, satisficit præcepto dilectionis Dei, licet nullum speciale actum charitatis eliciat. Hanc consequentiam evidenter de loci et doctrina Magistri Bannez, nemo Logicus dubitare potest. Quapropter non incongruè dicit Amadæus: *Videretur M. Bannez committisse præceptum speciale charitatis in præceptum sumendi Eucharistiam, quod si argueretur illud negare.*

Instauratur Amadæi argumentum ex alio quoque loco. M. Bannez impetitur M. Sotum asserentem in Baptismo adimpleri præceptum, quo omnes tenentur diligere Deum super omnia, cum ad usum rationis pervenerint. Sic enim in illum insurgit 2.2. *quæst. 44. art. 1. ad 1.* (Dicit Sotus, quod in Baptismo impletur illud præceptum; quia tunc dat homo nomen suum in militiam Christi. Sed tamen non video, quomodo tunc speciale præceptum charitatis adimpleatur, quoniam parvuli habitualiter amant, sicut & creaturæ. Adulti vero (attende) cum sola attritione dignè suscipere possunt Sacramentum Baptismi, ergo in susceptione Baptismi non adimpletur speciale præceptum dilectionis Dei.) Hæc Bannez. Ex quibus locis in illum retorquet Amadæus. Adulti cum sola attritione dignè suscipere possunt Eucharistiam, ergo in susceptione Eucharistiae non adimpletur præceptum dilectionis Dei; ergo si ad illud aliter adimplendum non tenentur, evidens est, speciale præceptum charitatis in dignam communionem esse commutatum. Sane vel argumentum M. Bannez contra Sotum nullum est, aut Amadæi contra Bannez rem evincit.

Sed instat Baronius mala fide citatum Bannez. Quia licet dicat satisfieri huic præcepto charitatis, cum quis semel per annum dignè sumit Eucharistiam; tamen quasi huic responsioni diffusus addit: (quod non debuerat tacere Amadæus,) hujus præcepti omissionem nobis ignorantibus, posse ad peccatum lethale imputari. Verum si hæc expostulatio foret, potuisset contra Magistrum Petrum de Lese desma eandem urgere, qui cum ex eadem familia

fin, non aliter citatum Bannez adducit: (La sexta sentencia inquit) *tom. 2. sum. tract. 3. cap. 5. p. 6. conclus.*) et, quod el que cumple con el precepto de la comuni- on, recibiendo dignamente el Sacramento del Altar, cumple con el precepto de amar a Dios sobre todas las cosas Esta sentencia tiene el Padre Maestro Ban- nez en el lugar alegando, Esta manera de dezir, me parece muy dificultosa, porque el precepto del amor de Dios es muy diferente del de la Eucaristia. Luego con comulgar no cumple uno con el precepto de a- mar a Dios.) Hæc Ledesma. à quo tamen mala fide fu- isse citatum M. Bann. nec ipse Baronius dicit, cur er- go Amadæum calumnia impetit?

Et quidem neuter malæ fidei redargui potest, ex eo quod ultimam, circa præceptum amoris Dei, conclusionem omiserit, quia licet post supra tradi- tum de adimplentione hujus præcepti per dignam sin- gulis annis communionem. M. Bannez subnectat: Tandem dico, quod fortassis nobis ignorantibus aliquando est omissio hujus præcepti, sicut etiam solet esse omissio orandi Deum: non dicit esse pec- catum mortale, nec ideo scripsit, quia alteri conclu- sioni diffusus fuerit; sed quia forsitan pluries in anno per se obligat charitatis præceptum, cum plures in- tra annum casus occurrant, in quibus disputant Doctores, an sit obligatio elicendi actum specia- lem amoris Dei, v. g. An quisque per se ad illum teneat- ur, quoties contritionem peccatorum haberet teneat- ur, aut veram eorum detestationem extra Sacra- mentum? An quoties aliquem in Deum blasphemam- tem audit? An quoties beneficium magnum à Deo accepit? (An quando graves odii Dei tentationes sustinet? Et similes, in quibus omissio hujus præ- cepti fortassis nobis ignorantibus datur. Quæ quidem ignorantia esse potest inculpabilis, ut constat ex Granado 2. 2. contr. 3. de charit. comment. in quest. 44. tract. 14. dicens: (Quoniam tempore obliget hoc præceptum? Res est occulta, quod deservit, ut fa- cile admittamus invincibilem ignorantiam, quæ ex- cuset à culpa plures, qui hoc præceptum fortasse non impleverunt.) Hæc Granado universaliter de tempore obligationis hujus præcepti charitatis lo- quens, quæ potiori jure militat in sententia M. Bannez, quia licet præceptum amoris Dei per se suf- ficienter adimpleri existimet, digna sumptione Eu- charistia, singulis annis; censet tamen fortasse, aliis etiam temporibus, per se obligare, & per ignorant- iam omisionem inculpabilem contingere. Hoc aut- em eodem tenore verborum dicere potuisset, quam- vis ad actum specialem amoris semel singulis annis per se elicendum obligasset, ut plures alii dicunt: sicut ergo, si hanc communem conclusionem præ- misisset, non esset argumentum diffidentia, quam post illam adjungeret: Tandem dico, quod for- tassis nobis ignorantibus aliquando est omissio hu- jus præcepti. Ita similiter, nec quod post doctrinam de adimplentione præcepti charitatis, per dignam susceptionem Eucharistia, adjecerit. Nihil ergo in M. Bannez peccavit Amadæus, sicut nec M. Ledesma, nec mala fide citasse dici potest, quod ultimam con- clusionem nuper explicitam subtruxerit. Hæc enim alteram in suo robore reliquit.

§. II.

Contra præceptum speciale charitatis fallax ar- gumentum ex D. Thoma depromptum, condo- let Baronius, pag. 314. Casus est, tract. de charit. prop. 1. num. 4. Supposita vera sententia de præcepto

speciali actus charitatis refert, & à censura liberat Amadæus quorundam opinionem asserentium hoc præceptum per se non obligare extra articulum mor- tis, & hujus sententia indagans fundamenta, inquit: (Non deerit forsitan, qui existimet de hoc præcepto, eodem modo philosophandum, ac de præcepto Ba- ptismi, quod pro nullo tempore determinato ante fi- nem vitæ obligare, tradit M. Martinus de Ledesma apud Leandrum, & est doctrina expressa D. Thom. in Addit. ad 3. part. quest. 6. art. 5. in corp. ubi ait: (Ad Baptismum non est aliquod tempus determina- tum, ultra quod si Baptismum differat, peccatum in- currat. Argumentum hoc idem tempus utriusque præcepti obligationi determinans fallax, & vitiosis- simum Baronius appellat. Quia non est, inquit, idem judicium de utroque præcepto: Nam præceptum charitatis ad finem pertinet, & Baptismi ad media. Verum hoc fundamentum levissimum est, quia actus charitatis non cadit sub præcepto, ut finis aliorum præceptorum est, sed ut medium ad consequutio- nem gloriæ. Ut bene ait M. Bannez 2. 2. quest. 44. art. 1. concl. 3. (Actus, inquit, charitatis est etiam medium maxime necessarium ad assecutionem finis, & eatenus est de illo præceptum speciale; non ut habet rationem finis aliorum præceptorum, sed ut habet rationem ultimi, & perfectissimi medii ad assecutionem finis.) Ergo ex eo quod præceptum charitatis, ad finem aliorum præceptorum pertineat, & Baptismi ad media: cum tam actus charitatis, quam Baptismus, ut media tantum sub præcepto cadant, insufficiens valde est disparitas à Baronio tradita, maxime ut ex illa argumentum fallaciæ con- vincatur.

Vitiosissimum etiam vocat, quia D. Thomam nequitiam docere putat, quod de Baptismi dilatio- ne in loco citato illi adscribitur: Nec potest, inquit, illi adscribi nisi per summam calumniam, legi, & re- legi D. Thomæ locum supra citatum ex Addit. ad 3. p. quest. 6. art. 5. in editione Salmanticensi (qua utor) anno 1553. & verba quæ ex illo adducit Amadæus, fideliter excerpta reperio. Et claritatis gratia, ante- cedentia, & subsequencia subjungam. Disputat ibi D. Thomas: (Utrum peccator teneatur statim confi- teti?) Et postquam statuit ratione communis te- neri. Sic prosequitur: (Alio modo obligantur aliqui ad confessionem per se: & sic videtur eadem esse ra- tio de confessione, & de Baptismo differendo, &c. Ad Baptismum autem percipiendum non tenetur aliquis statim, postquam habuit propositum Baptis- mi: (attende) Nec est aliquod tempus determinatum, ul- tra quod si Baptismum differat, peccatum incurrat.) Et infra. (Quia ea quæ sunt de necessitate salu- tis, tenetur homo in hac vita implere; ideo si pe- riculum mortis imminet, etiam per se loquendo, obligatur aliquis ad confessionem faciendam tunc, vel Baptismum suscipiendum.) En aperte in his lo- cis traditum à D. Thoma, nullum esse tempus ultra quod si Baptismum quis differat, peccatum incurrat, & in articulo mortis teneri suscipere. Cujus funda- mento innixi Scotus, Durandus, Gabriel, Ricardus, Paludanus, Suarez, Valentia, Lugo, & alii apud Leandrum, tom. 1. tract. 5. disp. 3. quest. 13. asserunt, secluso articulo mortis, & lege Ecclesiastica de confitendo semel in anno, non obligare per se divi- num præceptum confessionis. (Quia præceptum, inquit, affirmativum per se non obligat, nisi in articulo necessitatis, qui per se loquendo, nullus est dabilis ante mortem.) Quod prædocuerat D. Thom. ubi *supr.* dicens: Præcepta affirmativa non obligant

ad

ad statim, sed ad tempus determinatum, non quidem ex hoc, quod tunc commodè impleri possunt, sed ex hoc, quod tempus urgentem necessitatem adducit. Cum autem nullum sit tempus ante mortem, quod urgentem necessitatem ad Baptismi præceptum adimplendum adducat, cum nullum sit, ultra quod si quis differat, peccatum incurrat: & eodem modo de Baptismi, ac de confessionis præcepto discurrendum sit, plane sequitur ex mente D. Thomæ, extra articulum mortis per se non obligare præceptum Baptismi, sicut nec confessionis: attento dumtaxat præcepto divino; nam certissimum est præcepto Ecclesiastico dilationem utriusque prohibitam esse.

Faciunt discursui Amadæi, M. Bann & M. Soto, qui (ut testatur Baronius *sup. fol. 312.*) asserunt, quod nisi præcepto charitatis aditus, in primo instanti usus rationis teneatur. (Vix ullum præter articulum mortis assignari potest.) Ergo homini, qui in primo instanti usus rationis actum charitatis elicerit, nullum tempus ante articulum mortis assignari potest, in quo ad actum illum charitatis eliciendum teneatur & consequenter omnes qui talem obligationem pro primo instanti usus rationis non agnoscunt, tenentur fateri, extra articulum mortis præceptum speciale charitatis non obligare. Adde quod omnes Thomistæ defendunt cum D. Thomæ præceptum Baptismi non obligare in primo instanti usus rationis, ergo pro Baptismo juxta Sotum, & Bannez, Vix ullum præter articulum mortis assignari potest. Ergo licet D. Thomas verbis supra datis, non expressisset, hæc sententia vi argumenti illi adscribi posset. Non ergo vitiosum adeo fuit Amadæi argumentum. Nec falso D. Thomæ adscripsit verba, ut Baronius dixit, sed ex illo circa Baptismi dilationem fideliter excerptis.

Instat Baronius D. Thom. ibidem addidisse: (Potest contingere, quod in dilatione Baptismi mortale erit peccatum, vel non erit, & hoc pensandum est ex causa dilationis. Unde si causa dilationis Baptismi mortale peccatum annexum habeat, utpote si propter contemptum, vel aliquid hujusmodi, Baptismus differat, dilatio erit peccatum mortale, aliàs non.) Fateor D. Thomæ hæc esse verba, quæ licet Baronius non adducat, referre placuit, ut ex illis apertius D. Thomæ sensus percipiatur: concedit Amadæus dilationem Baptismi ex contemptu, aut inobedientia posse esse peccatum mortale: contendit vero, vi consequentiæ idem profus de dilatione actus charitatis dici posse; & ideo quod deficiente simili causa dilationis, sicut non peccat lethaliter omittens Baptismus usque ad articulum mortis (attento jure divino) ita neque qui actum charitatis. Ex nullo ergo capite Amadæi argumentum fallax, & vitiosissimum ostendit Baronius.

§. III.

DE contritione intempestive reprehensum Cajetanum, dolet Baronius, *pag. 315.* sed quidem laudi ei verteretur, si complacuisse. Sic res se habet. Secundum argumentum, quo Amadæus excusat asserentes præceptum amoris Dei differri posse usque ad articulum mortis, sumpsit à paritate præcepti contritionis, quod post peccatum commissum, non minus urget, quam præceptum amoris Dei: quia contritio, secundum communem Theologorum sententiam, est formaliter actus charitatis, & è contra, actus charitatis est formaliter, aut virtualiter actus contritionis, ut tradit D. Thom. in 4. sentent. dist. 17

quest. 1. ad 4. quest. ad 1. Dicens, quod heretice dilectionis de necessitate secum conjunctum habet odium contrarii. Sed post peccatum commissum, potest differri contritio, usque ad articulum mortis, ergo & actus charitatis. Hæc consequentia quævis ponderis esse debet Cajetano, & aliis, qui non remittant propositionem concedunt, & gerunt pluribus Doctoribus, qui ante commissum peccatum, in primo instanti usus rationis, præceptum charitatis urgere negant. Postquam igitur Amadæus Cajetani verba pro dilatione licita contritionis usque ad articulum mortis fideliter excerptis, subnequit alia ejusdem verba, quæ ibidem addit, dicens: (Scito quod ejusmodi vera contritio dupliciter venire potest; scilicet formata, vel informis, hæc est, cum gratia, & charitate, & sine illa.) In quem de Amadæus: Mirabile quidem dictum! Quomodo si gratia, cum sit ultima dispositio ad gratiam? Quomodo sine charitate, si cum remissione peccati nullam conjunctionem habet? Hæc est acris illa reprehensio, quam Baronius adeo agere tulit, cum Amadæi potius modestæ congratulandi debuisset: & in eum solum intromittitur, etiam plures ibidem referat, quorum alii Cajetani opinionem parum tutam in fide, alii etiam appellaverunt. Sed Baronius excuso, quia præter sententiam, sibi non displicere significat, dicens: Nolum, hæc ex Cajetano defendere, quamvis possem meo sensu interpretari. Hoc Baronio non conceditur bene tamen quod si vera contritio, cujus præceptum post lapsum per se non obligare, usque ad articulum mortis, dicit Cajetanus, posset esse sine gratia, & charitate; imbelles foret argumentum à paritate contritionis ad actum charitatis. Quapropter opus fuit Amadæo præfata opinionem extenuare, & eam, quam intempestivam, abs relictis, Baronius vocavit, reprehensionem non prætermittere, ut illa rejecta, argumentum in suo ore maneret, & solutionem non pateretur.

§. IV.

CONTRA præceptum speciale charitatis possumus Advocatum D. Thomæ, expostulari. Baronius, *fol. 316.* cui ut plene satisfaciam, in memoriam revocare oportet, Amadæum, *prop. 1. de charitate, num. 7.* adducere D. Thomæ expressè asserentem dari speciale præceptum charitatis, ejusque transcripta referre verba ex 1. 2. quest. 100. art. 10. ubi sic ait: (Actus charitatis, secundum quod est quidam actus, potest cadit sub præcepto legis, quod de hoc specialiter datur. Diliges Dominum Deum tuum, & diliges proximum tuum.) In quibus tam charitatis Deum, quam proximi speciale præceptum aperitur obiectum. Quod iterum tradit 2. 2. quest. 44. ubi dicitur hæc specialia præcepta ex professo explicata, & art. 7. ad 2. ultimum sicut te ipsum, exponit. Nec mihi de re hæc dubium ullum est. Quia Christus Dominus, Matth. 22. eodem modo de præcepto amoris proximi, ac Dei loquutus est, dicens: Diliges Dominum Deum tuum, &c. Hoc est maximum, & primum mandatum, secundum autem simile est huic: diliges proximum tuum sicut te ipsum. Quapropter jure optime D. Thom. ubi *sup. de utroque actu speciale esse præceptum*, nos edocuit.

Nihilominus non esse obligationem diligendi proximum actu interno, & speciali charitatis nisi casu, quo id esset necessarium ad vitandum odium, tradit ex Dominicis tanquam D. Thom. sententiam, M. Acacius

Acacius de Velasco apud Amadæum, dicens: (San-
to Thomas, y comunmente los Doctores enseñan,
que no debemos amar al proximo con afectos internos
especiales, sino es en caso que fuese necesario para
evitar el aborrecimiento.) Ex quibus sic Amadæus:
Quid ergo? dicemus in doctrina D. Thom. neminem teneri
amare Deum actibus internis specialis amoris, nisi cum
opus fuerit ad evitandum odium? Expende vim consequen-
tiæ. Quod ut melius præstes: sic instans argumen-
tum. De utroque actu charitatis Dei, & proximi, da-
tur speciale præceptum, sed speciale præceptum cha-
ritatis proximi non obligat ad actum internum, nisi
cum opus fuerit ad vitandum odium; ergo neque
speciale præceptum charitatis Dei. Hæc est conse-
quentia illa, quam ex præmissis inferri putavit Ama-
dæus, idè quod ad eam evitandam, jure censuit, illa-
rum aliquam claudicare. Non majorem, ut aliqui,
quos ibi citat, voluerunt, sed minorem. Nam cum
speciale præceptum charitatis negari nequeat, & de
utroque amoris actu, Dei scilicet, & proximi, specia-
liter datur, ut ex Matth. 22. constat, nequit consequen-
ter asseri actum internum amoris Dei per se cadere
sub præcepto, non vero amoris proximi.

Verum, utraque præmissa concessa, Baroniis con-
sequentiam ridet. Nec miror, cum præceptum spe-
ciale amoris Dei, & proximi, exponere non erubescit,
illo proverbio, *Qui amat me, amat & canem meum.*
Quasi præceptum amandi proximum ea ratione se
habeat, respectu præcepti amandi Deum, ac præcep-
tum amandi canem cum præcepto amandi proxi-
mum: & quasi proximi, & canis amandi, daren-
tur duo specialia præcepta inter se connexa, sicut &
amoris Dei, & proximi dantur. Unde concludit tri-
diculam esse argumentationem à præcepto speciali
amoris proximi, ad amoris Dei speciale præceptum,
dicens: *Canem amici non deo singulari affectu prosequi, sed juri amicitie satisfacio, si habeam animum pa-
ratum ad canem diligendum, cum occurrerit occasio amico
tristandi affectum, eius cane non omnino neglecto.* Unde
deducit, quod licet amoris proximi speciale præcep-
tum non obliget ad actum internum amoris; nil
tamen concludi potest contra obligationem ad actum
internum, & specialem amoris Dei; aliā inquit, sa-
tisfaciam præcepto charitatis in Deum, si illum eodem lo-
co, quo canem reponam. Verba hæc, cui veritatem, nes-
cio. Sane si in obligat one amandi Deum, non alia
amandi proximum contineretur, quam in præcepto
amandi proximum, obligatio amandi eius canem:
& præceptum amandi canem daretur simile præcep-
to amandi proximum, quod simile est præcepto
amandi Deum, discursus Baroniis irridendus non fo-
ret. Sed cum omnia secus se habeant, & ipse ignora-
re non possit, consequentiæ, & conscientiæ morsus
fugere non poterit.

Etenim res magis innoteat, sic formo argumen-
tum: Ex eo quod Christus Dominus eodem modo
de præcepto charitatis Dei, & proximi loquutus
fuerit, inferunt Doctores, dari præceptum specia-
le divinum, & supernaturale charitatis proximi,
quo ex charitate, & amore supernaturali tenemur
proximum diligere (quod esse de fide dicit Trul-
lenc. lib. 1. Decalog. cap. 5. dub. 4. num. 4.) ergo ex eo
quod Christus Dominus eodem modo de utroque
præcepto loquutus fuerit. Legitima hæc erit conse-
quentia: Actus internus supernaturalis charitatis Dei per
se cadit sub præcepto, ergo & actus internus supernatura-
lis charitatis proximi; ergo ab opposito consequentis
validum erit argumentum: Sed actus internus, & su-
pernaturalis charitatis proximi, in opinione D. Thom. per

Part. II.

se (ut ait Acacius) non cadit sub præcepto, ergo neque
actus charitatis Dei. Ergo ex negata obligatione di-
ligendi proximum actu interno charitatis supernatu-
ralis, non inefficaciter arguitur contra obligatio-
nem amandi Deum actu interno charitatis. Non
ergo ineptè vim consequentiæ expendendam com-
mendavit Amadæus. Ad vitandum igitur absurdissi-
mum istud consequens, satis fuisse Baronio ex-
plicare duo D. Thomæ loca, quæ ex 2. 2. quæst. 25. art.
8. & ex Quodlib. 4. art. 24. ad 1. adducit Amadæus,
ex quibus Acacius de Velasco, & alii ei adscribunt,
negasse obligationem diligendi proximum actu in-
terno charitatis supernaturalis. Posset inquam ex-
plicuisse, juxta ea, quæ 2. 2. quæst. 44. art. 7. dicit An-
gelicus Doctor, ubi explicans verba Christi Do-
mini, Matth. 22. *Diliges proximum tuum sicut te ipsum,*
sic ait: *Modus dilectionis tangitur, cum dicitur,*
sicut te ipsum, &c. Et hoc tripliciter: Primo, qui-
dem ex parte finis, ut scilicet aliquis diligat proxi-
mum propter Deum, sicut se ipsum propter Deum
debet diligere, ut sic sit dilectio proximi sancta, &c.)
Diligere autem proximum propter Deum, nequit
contingere absque actu interno charitatis superna-
turalis proximi, qui proinde juxta D. Thom. ibidem,
art. 4. sub præcepto cadit: & ideo aliquando per se
debet obligare: nempe saltem semel in anno, ut cum
Magistro Bannez tradit M. Petrus de Ledesma. ubi su-
pra tom. 2. sum. tra. 3. cap. 5. & sic dicendum cenfeo, ut
vi argumenti nequeat D. Thom. ullo modo advoca-
ri contra præceptum speciale actus interni charitatis
Dei, quod alibi ut certum, & indubitatum suppo-
nit, ut supra notavi.

§. V.

Contra idem speciale præceptum charitatis Dei,
fraude relatum D. Thom. locum, contendit Ba-
ronius, pag. 318. & in Amadæum (cui sententiam im-
ponit) acriter invehitur: cum tamen ipse nullibi ne-
get præceptum hujusmodi, nec D. Thom. negasse
dixerit, sed pro affirmativa sententia, illius expressa
verba produxerit; et si Doctores negativæ non leve
pro illa, apud D. Thom. fundamentum invenisse pro-
nuntiet. Tria igitur D. Thom. loca adducit Amadæus
tract. de charit. prop. 1. num. 9. quibus prædicti Doctores
res inniti potuerunt. Primum ex 2. 2. quæst. 44. art. 1.
ad 3. ubi cum sibi objecisset. (Si de charitate dantur
aliqua præcepta, deberent poni inter præcipua præ-
cepta, quæ sunt præcepta Decalogi, non autem po-
nuntur, ergo. Respondet: (Dicendum, quod omnia
præcepta Decalogi ordinantur ad dilectionem
Dei, & proximi; & ideo præcepta charitatis non fue-
runt connumeranda inter præcepta Decalogi, sed in
omnibus includuntur.) Ex quibus sic argui potest.
Præcepta charitatis includuntur in aliis præceptis
Decalogi, ergo & observatio præceptorum charitatis
includitur in observatione aliorum Decalogi. Sed
præcepta Decalogi observari possunt absque actu
speciali charitatis Dei, & proximi, ergo & præcepta
charitatis. Minor constat ex D. Thom. 1. 2. q. 100.
art. 10. & 2. 2. q. 44. art. 1. ad 1. ergo.

Secundum præfatæ sententiæ fundamentum de-
dit locus alius D. Thom. ex eadem quæst. 44. art. 4. ubi
præceptum diligendi Deum ex toto corde, sic expo-
nit: (Ad secundum dicendum, quod dupliciter con-
tingit ex toto corde Deum diligere. Uno quidem
modo in actu, id est, ut totum cor hominis semper
actualiter in Deum feratur, & ista est perfectio pa-
triar. Alio modo, ut habitualiter totum cor hominis

N

in

committere: inter quos M. Serra 2. 2. quæst. 76. cuius formalia adducit verba, quæ non inficiatur, sed repetit Baronius fol. 234. Nihilominus Amadæo inficit, dicens: *Quæ tibi fides impostum Amadæo adeo aperta fraudis convicto? Sed cuiusnam? Quia supprellit, inquit, alia verba ejusdem Serra infra docentis: Aperiendum esse in confessione, quor homines male-ros: Verba Baronius refert, sed extra chorum saltat. Quia quæstio, quam Amadæus ibi versat, non est an numerus personarum, quibus fit injuria, sit necne in confessione aperiendus? Sed an qui una actione plures lædit, unum peccatum committat? Et pro parte affirmante adduxit fideliter M. Serra, & alios Doctores, præcindens omnino a quæstione alia de modo confitendi ejusmodi peccatum, quæ longè diversa est. In qua præfati Doctores non conveniunt (licet gravius fateantur peccatum, quo plures fuerint personæ læsæ) sed alii numerum exprimendum affirmant, alii negant, juxta diversas opiniones circa obligationem confitendi circumstantias aggravantes, ut notat supra M. Serra, cui probabilius videtur appetendum. Quem proinde Amadæus, quando, hanc secundam quæstionem exagitet, pro hac parte adducere promittit, & eius verba referre. Quando autem primam de uno, vel pluribus peccatis attingit, ad rem non erant, & ideo prudenter omisit. Quæ ergo fronte aperte fraudis Amadæum convictum garricit Baronius? Omitto hujus generis alia.*

Insuper quandoque, ut suæ familiæ Authores ab opinionibus, quas verè tradunt, eximat, in contradicendum sensum trahit, licet formalia eorum verba apud Amadæum prælegerit. Exemplum sit Proposit. 16. de pœnitent. adducit Amadæus excerpta Sylvestri verba (confess. 1. quæst. 8. ex editione Antverpiensi, anno 1559.) asserentis cum Petro de Palude, contra Hostiensensem, Panormitanum, & Angelum, quod exempti habentes immediate supra se Abbatem, vel Generalem, & hujusmodi possunt communi jure eligere confessarium. Et tamen contrariam sententiam Sylvestrum tenere, audacter, & intrepide Baronius asserit fol. 245. dicens: *Quoad Sylvestrum attinet, adverte non bona fide referri; sic enim habet: præter exemptos, qui immediate subduntur Papa, Prælatos qui habent supra se Abbatem Generalem, vel ejusmodi, id est, Episcopum, eligere communi jure non posse quolibet Sacerdotem in confessarium. Hæc Baronius imponens Sylvestro sententiam, quam ab Hostiensensi, & aliis traditam deferit. En Sylvestri verba: Exempti habentes immediate supra se Abbatem, vel Generalem, & hujusmodi, eligere communi jure non possunt, secundum Hostiensensem, quod ibi Panormitano placet, & hoc sequitur Angelus. Sed Petrus Palude (attende) tenet contrarium, dicens: Quod Prior si est Prælati, & exemptus, licet subdit Abbati & Majoribus, hoc potest sine licentia eorum, quia hoc privilegium, inquit, de eligendo Confessario equaliter, conceditur Episcopis, & minoribus Prælati exemptis. Hoc sequitur Aribi. & hoc tene: quia constitutio est gratiosa, & late interpretanda. Ecce aperteissime Sylvestri contradicit Baronio, quia aut cursum eum legit, & ideo sententiam quam rejicit, attribuit, aut ex malitia imponit, ut Amadæo calumniam inferat. Plura possem ad hoc argumentum congerere, quibus parco, ut brevitati non parcam.*

Aliqualem ego, etsi prætenfam, Baronio excusationem meditabar, ut à temeritatis nota, eius ausum eximerem, quod in quæstione facti sic scripserit, quasi ad nullius viri docti oculos, nec aures, eius

Part II.

opus perventurum esset, sed solum apud imperitos, & ignaros evolvendum, qui juxta ipsius dictiorum, calumniarum, & convitiarum colluviem, causæ justitiam metientes, in Amadæum concitarentur. Sed jam neque apud istos Baronium fidem ullam facturum video, postquam illum inventi serio negantem in universo extitisse Reverendissimum Patrem Fratrem Luiseum de Valentia ex Capucinarum Ordine, virum gravissimum, & in Hispania, præcipuè in Regnis Valentia, & Murcia, doctrina, prudentia, & Religione notissimum, qui ex præscripto Vicarii Generalis Archiepiscopi Valentini, Amadæi opusculum anno 1660. ad prælum Valentia approbavit, ut in fronte operis præmittitur, his verbis: *Approbatio admodum R. P. Fr. Luismi à Valentia Ministri Provincialis semel, & iterum, Ordinis Fratrum Minorum Franciscanorum Capucinarum, Provincia Sanguinis Christi, in Regnis Valentia, & Murcia, Sacra Theologia Antecessoris, ac Lectoris jubilati, & apud fidei judices sacros, in utriusque Corona Senatibus Consilium Qualificatoris.* Hujus ergo tanti viri (qui hoc anno 1666. paucis ab hinc mensibus plenus meritis natale solum cum cœlesti solio commutavit) non solum memoriam abolere, sed nec inter vivos usquam extitisse, Baronius suadere tentavit. Imo parum id censens, nec Capucinarum Provinciam Sanguinis Christi, in universo Ordine esse, nec fuisse testari, & comprobare ausus est (pag. 267. disp. 2. sect. 5. ar. unic.) Plures, inquit, suffragabantur commentitium esse illud Capucini elogium, & fraude authoris ingestum suo Opusculo. Ea opinione nil verius probant Capucinarum querimonia justissima & Præpositi Capucinarum Generalis omni exceptione majus testimonium, cui cum sui Ordinis res omnes sint notissima, nec Provincialium, aut celebriorum virorum nomen illud lateat, ut ab uno illustri Capucino accepti, sanctè juravit, nullam extare hoc nomine Sanguinis Christi sui Ordinis Provinciam, nec ullum cognomen Luiseum à Valentia Exprovincialem. Hæc Baronius, & unus ille privatim asserere, nedum scribere, & typis mandare auderet. Quæ non solum Doctores, & viri Religiosi Universitatis Valentia, & Vicarius General. illustrissimi Archipræfatis, ex cujus mandato approbatio ad prælum præcessit, sed & utriusque Regni Murcia, & Valentia S. Tribunalis D. D. Inquisitores, imo & incolæ omnes, cum ad aures pervenerint, cachinnis excipient, & inde ortis præconiis Baronianam fidem, ut in proverbium maneat, commendabunt. Et veluti ex ungue leonem, ex hac quæstione facti, in qua tot testes, & judices falsitatis existunt, calliditatem hominis agnoscetes, in quæstionibus aliis facti, quas non omnibus examinare vacat, nec licet, non majorem sibi fidem arrogare debere, conclamabunt: ut Amadæus non solum ex Doctorem, sed ex infantium etiam, & lactentium ore laudem perficiat.

Testimonia ex Dominicanis ad calumniam instituta, nemo cordatus crederet; Amadæi unus scopus fuit, suas unicuique opiniones restituere, & Jesuitas ab imposturis vindicare, non aliis imponere, non extraneos accusare, non illorum sententias mordere, sed eas relativè tantum in Jesuitarum subsidium adducere, ut vel sic accusatores novitatis, & laxitatis ab illis inductæ meliora sapientes, palinodiam decantare cogeret. Nullam enim opinionem ex Jesuitis refert, quæ vere, aut per imposturam præobecta non fuerit, nullam ex extraneis, quam suæ fidei relatam ab Authore attente relecto, fideliter non exscripserit. Omnes de fide Orthodoxa benemeritos agnoscunt patronos, licet me judice, plures adhuc spongia indigeant. Quamvis enim illam supra viginti

N 2

propo-

propositionibus ab Amadæo, ex variis Authoribus excerptis, Sanctissimus noster Alex. VII. applicuerit, restant adhuc nonnullæ, quas Amadæum reprobare, & suam de singulis judicium ferre, valde oportere. Nam cum illius Opusculi copiosæ quatuor editiones totam fere Europam repleverint, & nulli confixio libri singularum opinionum transumptum prohibeat, non solum apud se quisque retinere poterit, sed quascunque à Sede Apostolica, aut ab alio inferiori Tribunali fidei non damnatas docere: & cum exceptio regulam in contrarium firmare videatur, ex aliarum damnatione deducere, reliquas in Amadæi Opusculo ex variis Authoribus adductas, probabiles esse, & in praxi securas reputari debere. Vel è contra spargere, propositiones morales Jesuitarum in præfato libro contentas, eo confixo, corrumpisse, & damnatas fuisse, ut ignorantes nonnulli divulgant, non considerantes vix unam, aut alteram opinionem unius, vel alterius Jesuitæ, ex tot in Opusculo contentis fulmen Apostolicum percussisse, sed solum imposturas, à quibus Amadæus evidenter vindicat, & exterorum opiniones iusto laxiores, quas inculpatae tutelæ ius traducere coëgit.

Quibus, ut occurratur, & opportunè medicina paretur, Eminentissimos D.D. Cardinales Sacre Congregationis indicis supplex exoro, ut novæ editioni Opusculi Amadæi Guimenii, facultatem faciant, in qua notatis propositionibus à Sanctissimo nostro Alex. VII. damnatis, & prohibitis, aliæ iudicio Authoris de singulis ferendo committantur, quo

probabilitate destitutas ostendat, ut in Summis passim repertæ, & à nonnullis traditæ nullatenus. Et sane cum nulla à proprio Authore exadenda precipiatur, & eorum nullibi penuria detur; Apostolica prohibitionem, decursu temporis, memoria evadente; Morali studio confixionis insculpi, in illis Authoribus, facile ebibent, quas in brevi, & tam brevi Opusculo notatas enixe fugient. Cui gravissimo damno nova editione præcavebitur, & fructum ab Amadæo intentum Jesuitæ colligent, cum ex Opusculo edito manifestum fiat, non illos conscientias benignas laxasse, sed opiniones medias inter animas obsecratos in illos oblatrasse: Quo circa (ait Gregorius Nyssenus sup. lib. 4. contra Eunom.) neque quomodo, quod asserunt, everti possit, animadvertunt & quidpiam ipsos venerit, absque ulla inquisitione arripiant. An rationio id contigerit? Qui legerint iudicent: licet quas commereatur pœnas homo, qui tot probas, contumelias, calumnias & falsas criminationes ad veritatem obscurandam in Amadæum conglobavit. Ego libentissimè condono. Utinam deinceps niteat, & de crimine convictus resipiscat. Si autem Amadæus, his ponderatis, in aliquo defecisse, addiscensetur, correctioni Eminenti. subijcio, & quam Opusculum commercium fuerit, supplex hic libellus humiliter exorat.

* *

